

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินและใช้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขา หรือที่มีน้ำค้ำว

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง

ให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคม ของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น จากราคาปานกลางของที่ดิน

บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตนหรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์ ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยา และเขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกิน 100 ตารางวา แต่จะน้อยกว่า 50 ตารางวาไม่ได้ ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างและสิ่งปลูกสร้างนั้น เป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น ให้เจ้าของที่ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเป็นรายการที่ดินเป็นรายแปลงถ้าบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้บุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน (ภ.บ.ท. 5) ต่อเจ้าพนักงานประเมิน ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลาง

บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมของเจ้าของที่ดินผู้ใดได้เปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินนั้นยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมิน ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ขึ้นเป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือนับแต่วันที่จำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลงไป

ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนของทุกปี การชำระภาษีบำรุงท้องที่นั้นให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์ เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการนี้ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว

เมื่อกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองของเจ้าของที่ดินได้โอนตกไปยังบุคคลอื่นให้ผู้รับโอนมีหน้าที่ร่วมกับเจ้าของที่ดินเดิมเสียภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระไม่เกิน 5 ปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดินด้วย ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกิน 5 ปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดินด้วย ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกิน 5 ปี คงอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินเดิม ให้เจ้าของที่ดินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในกำหนด ให้เสียเงินเพิ่ม 10 % ของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน ก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน ก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว้นนั้น ให้เสียเงินเพิ่ม 5 % ของจำนวนเงินที่ต้องการภาษีบำรุงท้องที่

ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่ม 10 % ของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่ม 2 % ต่อเดือน ของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็น 1 เดือน

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475

“ที่ดิน” ให้กินความถึง ทางน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ

“โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น” ให้กินความถึงแพด้วย เช่น อาคารพาณิชย์ หอพัก โรงแรม โกดังเก็บสินค้า ฯลฯ

ให้ผู้รับประเมิน ยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ด.2) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ตั้งแต่ มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ของทุกปี

ผู้รับประเมินผู้ใด ไม่ยื่นแบบพิมพ์แสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือยื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่สมบูรณ์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินและให้มีการแจ้งการ ประเมินย้อนหลัง ให้ผู้รับประเมินเสียภาษี ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินได้ ในกรณีไม่ยื่นแบบพิมพ์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการย้อนหลังได้ไม่เกิน 10 ปี ในกรณียื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องตามความจริงไม่บริบูรณ์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการย้อนหลังได้ ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นแบบพิมพ์

ผู้รับประเมินผู้ใด ไม่พอใจในการประเมิน ท่านว่าอาจยื่นคำร้องต่อคณะเทศมนตรี เพื่อขอพิจารณาการประเมินนั้นใหม่ภายใน 15 วัน

ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี นำค่าภาษีไปชำระต่อพนักงานเก็บภาษีภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน (ภ.ร.ด. 8) การชำระภาษีให้ถือว่า ได้มีการชำระแล้วในวันที่ พนักงานเก็บภาษีได้ลงลายมือชื่อใบเสร็จรับเงิน (ภ.ร.ด. 12) ในกรณีชำระภาษีโดยส่งธนาคัติ ให้ถือว่าวันส่งทางไปรษณีย์ เป็นวันชำระภาษี

ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้น ถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษีท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้น ให้ขายสิทธิ์ใด ๆ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง

ถ้าค่าภาษี มิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ท่านว่าเงินค่าภาษีนั้นค้างชำระ และให้คิดเงิน
เพิ่มดังนี้

ชำระไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลา ให้เพิ่มร้อยละ 2.5 ของค่าภาษีที่ค้าง
ถ้าเกิน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 2 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 5 ของค่าภาษีที่ค้าง
ถ้าเกิน 2 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 7.5 ของค่าภาษีที่ค้าง
ถ้าเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 4 เดือน ให้เพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีที่ค้าง

ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภายใน 4 เดือน ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจออกคำสั่ง
สั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระภาษี เพื่อนำเงินมาเสีย
ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย โดยมีต้องขอให้ศาลสั่ง หรือออหมายยึด ตามระเบียบ ที่รัฐมนตรีว่า
การกระทรวงมหาดไทยกำหนด

ถ้าค่าภาษีค้างอยู่ ยังมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่
โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน

ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้ว หรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จหรือตอบคำถามด้วยคำอัน
เป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินตามที่
ควรกีด โดยความเท็จโดยเจตนาละเลย โดยฉ้อโกง โอบอุบายโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งสิ้น
ที่จะหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรกีด ท่าน
ว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับ

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ชื่อยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีโดยเสียเป็นรายปี ยกเว้นป้ายที่เริ่มติดตั้งหรือแสดงในปีแรก ให้เสียภาษีป้ายตั้งแต่วันเริ่มติดตั้งหรือแสดง จนถึงวันสิ้นปี และให้คิดภาษีเป็นรายงวด งวดละ 3 เดือน ของปีโดยเริ่มเสียภาษีป้ายตั้งแต่วงวดที่ติดตั้งป้ายจนถึงงวดสุดท้ายของปี ทั้งนี้ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

ป้ายที่ติดตั้งบนอสังหาริมทรัพย์ของบุคคลอื่นและมีพื้นที่เกิน 2 ตารางเมตร ต้องมีชื่อและที่อยู่ของเจ้าของป้ายเป็นตัวอักษรไทย ที่ชัดเจนที่มุมขวาด้านล่างของป้ายและให้ข้อความดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษีป้ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ติดตั้งหรือแสดงป้ายหรือนับแต่วันเปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อความ ภาพ หรือเครื่องหมายแล้วแต่กรณี

ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายชำระภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายไว้ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน (ภ.ป. 3) และให้ถือวันที่ชำระภาษีต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่เป็นวันชำระภาษีป้าย

ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายแสดงหลักฐานการเสียภาษีป้ายไว้ ณ ที่เปิดเผยในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการ

ไม่ยื่นแบบแสดงรายการป้ายภาษีในเวลาที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย

ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีป้ายลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของภาษีป้ายที่ประเมินเพิ่มเติมวันแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการภาษีป้ายให้ถูกต้องก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งประเมิน

ไม่ชำระภาษีป้ายภายในเวลาที่กำหนด 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย เศษของเดือนให้นับเป็น 1 เดือน

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ที่ได้รับแจ้งการประเมินภาษีป้ายแล้วเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ที่ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายได้ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

ผู้ใดจงใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 5,000 บาท ถึง 50,000 บาท

ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้ว หรือโดยจงใจแจ้งความอันเป็นเท็จให้ถ้อยคำเท็จตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีป้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ 5,000 บาท ถึง 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อัตราภาษีป้าย ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้ายให้กำหนดอัตราภาษีป้าย ดังต่อไปนี้

1. ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา 3 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
2. ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศและหรือปนกับภาพและหรือเครื่องหมายอื่นให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
3. ป้ายดังต่อไปนี้ ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
 - ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมิภาพหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่
 - ป้ายที่อักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ
4. ป้ายตาม (1) (2) หรือ (3) เมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้วถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

**ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มประเภทรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 23)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 24)	กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 25)
1. รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเอง		
<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีโรงเรือนและที่ดิน > ภาษีบำรุงท้องที่ > ภาษีป้าย > อากรฆ่าสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ● น้ำมันเบนซิน ● น้ำมันดีเซล ● ก๊าซปิโตรเลียม > ภาษียาสูบ > ค่าธรรมเนียมโรงแรม 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีโรงเรือนและที่ดิน > ภาษีบำรุงท้องที่ > ภาษีป้าย > อากรฆ่าสัตว์ > ภาษีน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ● น้ำมันเบนซิน ● น้ำมันดีเซล ● ก๊าซปิโตรเลียม > ภาษียาสูบ > ค่าธรรมเนียมโรงแรม
2. รายได้ที่ส่วนกลางเก็บและจัดสรรแบ่งให้ท้องถิ่น		
<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีมูลค่าเพิ่ม > ค่าธรรมเนียมสนามบิน > ภาษีการพนัน > ภาษีเพื่อการศึกษา ค่าใช้น้ำบาดาล 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีมูลค่าเพิ่ม > ภาษีเพื่อการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีมูลค่าเพิ่ม > ค่าธรรมเนียมสนามบิน > ภาษีการพนัน > ภาษีเพื่อการศึกษา

<p>3. รายได้ที่ส่วนกลางจัดเก็บให้</p> <ul style="list-style-type: none"> > ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ > ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> > ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ > ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
<p>4. รายได้ที่ส่วนกลางจัดเก็บเพิ่มให้ท้องถิ่น</p>		
<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีธุรกิจเฉพาะที่ดิน > ภาษีสรรพสามิต > ภาษีสุรา > ค่าแสดมปียาสูบ > ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต <ul style="list-style-type: none"> ● ขายสุรา ● เล่นการพนัน 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีธุรกิจเฉพาะที่ดิน 	<ul style="list-style-type: none"> > ภาษีธุรกิจเฉพาะที่ดิน > ภาษีสรรพสามิต > ภาษีสุรา > ค่าแสดมปียาสูบ > ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต <ul style="list-style-type: none"> ● ขายสุรา ● เล่นการพนัน
<p>5. รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> > ค่าภาคหลวงแร่ > ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม > อากรังนก 	<ul style="list-style-type: none"> > ค่าภาคหลวงแร่ > ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม > อากรังนก 	<ul style="list-style-type: none"> > ค่าภาคหลวงแร่ > ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
<p>6. ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่น</p>		
<ul style="list-style-type: none"> > ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนและค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหน้าที่ > ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็นข้อบัญญัติ > รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ 	<ul style="list-style-type: none"> > ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนและค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหน้าที่ > ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็นข้อบัญญัติ > รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ 	<ul style="list-style-type: none"> > ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนและค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหน้าที่ > ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็นข้อบัญญัติ > รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

> คำธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ขัด กับกฎหมายโดยออกเป็นข้อ บัญญัติ	> คำธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ ขัดกับกฎหมายโดยออกเป็นข้อ บัญญัติ	> คำธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ ขัดกับกฎหมายโดยออกเป็นข้อ บัญญัติ
---	---	---

ที่மாகองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แนวทางการจัดสรรงบประมาณและ การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น
สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง
สิงหาคม 2543

แนวทางการจัดสรรงบประมาณ

1. งบประมาณคืออะไร

งบประมาณ คือ รูปแบบที่แสดงถึงแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคต รวมทั้งเป็นเครื่องมือควบคุมหรือกำกับการปฏิบัติงานในอนาคต โดยมีการคาดประมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น และการประมาณการรายรับที่คาดว่าจะได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่พิจารณางบประมาณ

อาจกล่าวได้ว่า งบประมาณเป็นแผนแสดงการใช้จ่ายทรัพยากรของหน่วยงานหนึ่ง ๆ ที่แสดงถึงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในช่วงระยะหนึ่ง โดยระบุถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แผนดังกล่าวนี้จะรวมถึงการคาดประมาณบริการกิจกรรมโครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย

2. ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ

- 2.1 ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ
- 2.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- 2.3 เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ
- 2.4 เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ประชาชนที่เป็นธรรม
- 2.5 เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินการคลังของประเทศ

2.6 เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

3. การจัดสรรงบประมาณตามทิศทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2544

หน่วย : ล้านบาท	
ทิศทางการจัดสรรงบประมาณ	งบประมาณ
รวมงบประมาณตามทิศทางฯ ทั้งสิ้น	244,169.0
1. การกระตุ้นเศรษฐกิจ การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	51,524.2
2. พัฒนาศักยภาพคน สังคม ชุมชน และคุณภาพชีวิต เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	147,939.8
3. ปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการภาครัฐ	34,705.0

4. การจัดสรรงบประมาณตามโครงสร้างแผนงาน ปีงบประมาณ 2543 – 2544

หน่วย : ล้านบาท

โครงสร้างแผนงาน	ปีงบประมาณ		ปีงบประมาณ 2544 เทียบกับปี 2543	
	2543	2544	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาเศรษฐกิจ	157,604.5	165,134.0	165,134.0	4.8%
2. การพัฒนาสังคม	374,948.1	386,694.2	11,746.10	3.1%
3. การรักษาความมั่นคงแห่งชาติและ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน	139,066.0	138,978.7	-87.30	-.01%
4. การบริหารงานทั่วไป	110,207.3	120,104.9	9,897.60	8.9%
5. การชำระหนี้เงินกู้	78,174.1	99,088.2	20,914.10	26.7%
รวม	860,000.0	910,000.0	50,000.0	5.8%

5. งบประมาณในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2544

ในงบประมาณ 2544 สัดส่วนของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องไม่น้อยกว่า 20 % ของรายได้รัฐบาล (ตาม พรบ.กระจายอำนาจฯ พ.ศ. 2542 มาตรา 30 (4) “กำหนดการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..... มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20”)

- ประมาณการรายได้ของรัฐบาลปีงบประมาณ 2544	805,000.0	ล้านบาท
ร้อยละ 20 คิดเป็น	161,000.0	ล้านบาท
- ประมาณรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บ	98,962.5	ล้านบาท
ดังนั้น ส่วนที่ต้องจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	62,037.5	ล้านบาท

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวน 73,286.3 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 21.4 ของรายได้รัฐบาล) จำแนกเป็น

ก. จัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- เทศบาล	14,235.0	ล้านบาท
- เมืองพัทยา	322.4	ล้านบาท
- อบจ.	1,372.4	ล้านบาท
- อบต.	17,332.4	ล้านบาท
- กรุงเทพมหานคร	7,692.0	ล้านบาท
รวมทั้งสิ้น	40,952.2	ล้านบาท

ข. จัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยการถ่ายโอน งาน / กิจกรรม ให้บริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 32,332.1 ล้านบาท

6. หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน

เทศบาลและอบจ.

6.1 เงินอุดหนุนทั่วไป (เฉพาะเทศบาล)

- จัดสรรตามจำนวนประชากร 150 บาท/คน
- จัดสรรตามชั้นของเทศบาล โดยพิจารณาตามสภาพสถานะและสภาวะทางเศรษฐกิจ การปกครอง การบริหาร และด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม

6.2 เงินอุดหนุนเฉพาะ (เฉพาะเทศบาลและอบจ.)

- จัดสรรตามแผนพัฒนาของเทศบาลและอบจ. โดย 60 % เพื่อบลงทุนขั้นต่ำที่แต่ละเทศบาลได้รับ 40 % เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตามแผนพัฒนาของตน จัดสรรตาม 3 ตัวแปร คือ 40 % จัดสรรตามรายได้ 5 หมวด 20 % จัดสรรตามความหนาแน่น (คน / ตร.กม.) 40 % จัดสรรตามจำนวนประชากร
- จัดสรรตามมติต่าง ๆ และทิศทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- จัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาในเรื่องวัสดุการศึกษา อาหารกลางวันเด็ก อาหารเสริม (นม) เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับ สปช.

อบต.

6.3 เงินอุดหนุนทั่วไป

- จัดสรรตามเกณฑ์ 25 % จัดสรรให้เท่ากันทุกแห่ง 75 % จัดสรรตามตัวแปร
 - 10 % จำนวนประชากร
 - 15 % ขนาดพื้นที่
 - 20 % จำนวนหมู่บ้าน
 - 55 % รายได้
- จัดสรรให้หมู่บ้านละ 100,000 บาท เพื่อพัฒนาอาชีพ จำนวน 68,324 หมู่บ้าน

- จัดสรรในการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ (ขุดลอกแหล่งน้ำ) โดยจัดสรรตามสูตร ดังนี้

30 % ตามเกณฑ์การพัฒนาด้านน้ำและระดับการพัฒนา

35 % ตามจำนวนประชากร

25 % ตามรายได้

10 % ตามขนาดพื้นที่

7. เงื่อนไขกิจกรรมที่จะสามารถดำเนินการได้ด้วยเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

7.1 เป็นการดำเนินการในลักษณะงบประมาณ เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เกิดการพัฒนาท้องถิ่น เกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้ให้ประชาชน

7.2 กิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้คือ

- การพัฒนาอาชีพ
- การพัฒนาแหล่งน้ำ
- การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- การพัฒนาคุณภาพชีวิต
- การศึกษา

8. การถ่ายโอนงาน / กิจกรรม การบริหารสาธารณะให้แก่ท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2544

หลักเกณฑ์การถ่ายโอน

- งาน / กิจกรรมที่ท้องถิ่นทำแล้วประหยัดกว่า
- ท้องถิ่นทำแล้วไม่มีผลกระทบต่อท้องถิ่นอื่น
- ท้องถิ่นมีความสามารถที่จะทำได้
- ไม่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ การยุติธรรม และการคลังของประเทศ
- งาน / กิจกรรมที่สามารถควบคุมมาตรฐานการให้บริการได้
- ท้องถิ่นจะต้องดูแล บำรุงรักษา งาน / กิจกรรมที่ท้องถิ่นรับถ่ายโอนมา
- ลักษณะของงาน / กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นงานจ้างเหมา ไม่ใช่เทคนิคสูง

งานกิจกรรมที่ถ่ายโอน

- การพัฒนาแหล่งน้ำ
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- การพัฒนาการศึกษา
- การพัฒนาสังคมและชุมชน

ส่วนราชการ

- กรมชลประทาน
- กรมประมง
- กรมพัฒนาที่ดิน
- สำนักงานปฏิรูปที่ดินฯ
- กรมทางหลวง
- กรมการพัฒนาชุมชน
- กรมโยธาธิการ
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท
- สป.ศึกษา
- กรมการศาสนา
- กรมสามัญศึกษา
- กรมพลศึกษา
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- สปช.
- กรมอนามัย
- กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน
- สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
- กรมประชาสัมพันธ์
- กรมทรัพยากรธรณี
- การเคหะแห่งชาติ

การบริหารงบประมาณ

- งบประมาณตั้งอยู่ที่ส่วนราชการ
- ส่วนราชการเป็นผู้กำกับดูแล

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง
- ในคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีผู้แทนส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเข้าร่วมในกรณีงาน / กิจกรรมที่ต้องใช้เทคนิคสูง เช่น งานก่อสร้างสะพาน

9. งบประมาณรายจ่ายเพื่อการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นภายใต้ระบบ กนถ.

งบประมาณที่จัดสรรในปีงบประมาณ 2544 เพื่อดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการของ 8 กระทรวงหลัก และ 2 หน่วยงานเสริม จำนวน 96,194.4 ล้านบาท ให้กับกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้

9.1	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	จำนวน	15,883.9	ล้านบาท
9.2	กระทรวงพาณิชย์	จำนวน	219.3	ล้านบาท
9.3	กระทรวงมหาดไทย	จำนวน	7,855.1	ล้านบาท
9.4	กระทรวงศึกษาธิการ	จำนวน	34,607.3	ล้านบาท
9.5	กระทรวงสาธารณสุข	จำนวน	31,119.6	ล้านบาท
9.6	กระทรวงอุตสาหกรรม	จำนวน	651.4	ล้านบาท
9.7	กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	จำนวน	3,908.6	ล้านบาท
9.8	กระทรวงกลาโหม	จำนวน	1,421.6	ล้านบาท
9.9	การกีฬาแห่งประเทศไทย	จำนวน	511.5	ล้านบาท
9.10	สำนักงานอัยการสูงสุด	จำนวน	16.1	ล้านบาท

ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาชนบทในเรื่องต่าง ๆ ไว้ 4 แนวทาง คือ

- เสริมสร้างศักยภาพคนและชุมชนในชนบท จำนวน 69,609.8 ล้านบาท
- เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาอาชีพ การมีงานทำ และรายได้ของคนทุกกลุ่ม จำนวน 20,205.4 ล้านบาท
- การฟื้นฟูบูรณทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6,229.5 ล้านบาท

- การเพิ่มบทบาทขององค์กรประชาชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นและราชการส่วนภูมิภาคในการบริหารจัดการพัฒนา จำนวน 149.7 ล้านบาท

การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. สาเหตุของการกระจายงบประมาณลงสู่ท้องถิ่น

- 10.1 เพื่อให้ท้องถิ่นรู้จักคิด รู้จักสร้างสรรค์ พัฒนาตนเอง สามารถที่จะดำเนินการตามความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น
- 10.2 สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น มองประโยชน์ของท้องถิ่น รักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่น และรักท้องถิ่น เพื่อสร้างประชาธิปไตยแบบรากหญ้าที่แท้จริง

11. การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทำได้โดย

- 11.1 ท้องถิ่นต้องมีแผนการพัฒนาที่ชัดเจน เป็นระบบ
- 11.2 ท้องถิ่นควรใช้ศักยภาพจากบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ มาช่วยในการดำเนินงาน
- 11.3 สร้างเครือข่ายระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง

12. ประเด็นที่ควรมุ่งเน้นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

- 12.1 พัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน
- 12.2 พัฒนาประสิทธิภาพในการเพิ่มรายได้
- 12.3 พัฒนาประสิทธิภาพในการลดรายจ่าย

13. บทบาทของท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนากิจการเกษตร

- 13.1 ท้องถิ่นต้องให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาและสร้างกลุ่มอาชีพ
- 13.2 ท้องถิ่นควรเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยเฉพาะแหล่งน้ำธรรมชาติ
- 13.3 มุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน ลดปัญหาการคอร์รัปชันในการบริหารดำเนินงานภายในท้องถิ่น

14.ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประกอบด้วย

14.1 มีแผนที่

14.2 รู้ความต้องการของท้องถิ่นตน มีการจัดทำประชาคม

14.3 มีรายละเอียดเสนอประกอบพิจารณางบประมาณพร้อม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวกรรณิการ์ จันตัน
วัน เดือน ปีเกิด	29 มิถุนายน 2513
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนโกวิทอรัญ จังหวัด เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพระหลุทัย จังหวัด เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2527 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2530 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สังคมวิทยา-มานุษย วิทยา) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2534
ประสบการณ์การทำงาน	ปี พ.ศ. 2535-2537 ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการร้านร้านแมริม มอเตอร์ ตัวแทนจำหน่ายบริษัทนิคมพานิช จำกัด ปี พ.ศ. 2538 - 2539 เข้ารับราชการในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2539 - 2540 รับราชการในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ศูนย์ บำบัดรักษาเยสพิศดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2541 - ปัจจุบัน รับราชการในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่